

۱۹۵۵

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان
حوزه ترویج و نظام بهره برداری

شیدار برسیم

نگارش:

غلامرضا شریفی جهان تیغ

کارشناس مدیریت زراعت سازمان جهاد کشاورزی گلستان

برنامه ریزی رسانه های ترویجی

۱۳۸۳

به نام خدا

مقدمه

شیدر برسیم از جمله محصولات محصولاتی است که برای تهیه علوفه دام کشت می شود و علاوه بر آن بدلیل وجود غده های تثبیت کننده نیتروژن، نقش مهمی در حاصلخیزی خاک دارد. شیدر برسیم بدلیل رشد سریع و تراکم بالا و امکان برداشت مجدد علوفه، می تواند علف های هرز را از بین ببرد. همچنین در اراضی که قبل از آن کشت پنبه یا شالی بوده می توان با هزینه کم، شیدر کاشت و علوفه مرغوبی، برداشت کرد. با این روش زمینی که بصورت آپش موقت بوده زیر کشت رفته و حاصلخیز و تقویت می شود و هم اینکه علوفه تازه و آبدار و خوشخوراکی در این فصل در دسترس دام قرار می گیرد.

گل های شیدر برسیم

تاریخ و روش کاشت

در نواحی شمالی ایران پس از آخرین باران های تابستانه و با شروع باران های پاییز (۱۵ شهریور تا ۱۵ مهر ماه) با رسیدن رطوبت خاک به ظرفیت زراعی مطلوب می توان اقدام به کشت کرد. ابتدا زمین را شخم سبک زده و پس از دیسک، مقدار ۱۵۰ کیلو گرم فسفات آمونیوم به زمین داده و مجدداً دیسک می زنند. بالولر و یا ماله کشی سطح خاک را صاف کرده تا بذور در عمق یکواختی قرار گیرد. سپس با استفاده از ردیفکار غلات، می توان اقدام به کشت نمود. اگر هدف تولید بذر باشد فاصله ردیف ها باید (۵۰) و میزان بذر ۱۵-۱۰ کیلو گرم باشد و چنانچه هدف تولید علوفه باشد باید میزان بذر را (۲۵-۲۰) کیلو گرم در نظر گرفت. اگر بذر شیدر به صورت دستیاش کاشته شود مقدار بذر مصرفی نزدیک به ۴۰ کیلو گرم در هکتار افزایش می یابد. در نقاطی که میزان بارندگی سالیانه حدود ۵۰۰ میلی متر باشد نیاز به آبیاری نیست مگر در ناپستان خشک یا کم باران که باید بعد از هر برداشت، آبیاری صورت گیرد. آبیاری و دادن کود سرک بعد از برداشت تاثیر مطلوبی در میزان عملکرد علوفه دارد.

برداشت علوفه

بانوجه به این مساله که تمام گل های شیدر ۸هز زمان نمی رسند در زمان ۱۶۰ گندمی باید اقدام به برداشت علوفه نمود و سعی شود تا برداشت کمی بالاتر از سطح زمین (حدود ۵ سانتی متر) انجام گیرد. این عمل به پنجه دهی علوفه و در نتیجه افزایش عملکرد کمک قابل توجهی می کند.

برداشت بذر

چنانکه هدف تولید بذر باشد، بهتر است بعد از یکبار برداشت علوفه، مزرعه شبدر را رها کرده تا تماماً به گل و سپس به کپسول برود، همچنین یک آبیاری در مرحله گلدهی برای تولید بذر بهتر، مناسب خواهد بود. زمانی که $\frac{2}{3}$ کپسول ها قهوه ای شدند، بذور را برداشت می کنیم. این کار به وسیله کمپاین غلات صورت می گیرد. ابتدا بذور برداشت شده را پهن کرده تا خشک شود و سپس آن را باد داده تا خاک و خاشاک محصول گرفته شود، سپس کیسه گیری و به مراکز خرید حمل می شود. برای مزارع تولید بذر، لازم است در اوایل گلدهی جهت گرده افشانی بهتر، به ازای هر هکتار حدود ۵ کندوی زنبور عسل قرار داده شود. در این زمان به علت حضور حشرات گرده افشان باید در سمپاشی ها بسیار دقت کرد تا زنبورها از بین نروند تا گرده افشانی مزارع به شکل مطلوبی انجام شود.

گل آذین های تلقیح شده در شبدر برسیم

آفات و بیماری ها

سس یکی از انگل های مهم شبدر است که به صورت موضعی باید با آن مبارزه مکانیکی کرده و محل را از وجود آن پاک کرد. در صورتی که مزرعه دارای سس قراوان و پراکنده باشد، باید با استفاده از علفکش پاراکرات، و با سمومی مشابه با توصیه کارشناسان مربوطه، اقدام به مبارزه نمود، (گیاه سس معمولاً در اواخر اردیبهشت و اوایل خرداد در مزرعه ظاهر می شود) مورد دیگر بیماری برقی زدگی است که در نیانات خانواده لگومینوز شایع است که باعث سوختگی برگ های شبدر می شود.

گل آذین شبدر برسیم

موارد استفاده شبدر برسیم

شبدر برسیم را می توان در زمین هایی که نیاز به اصلاح و تقویت دارند، کاشت و قبل از به گل نشستن با شخم به زیر خاک کرد. همچنین کاشت شبدر برسیم بعد از محصولانی چون: گندم، جو، شالی، پنبه، ذرت و سورگوم زمین را حاصلخیز، و راندمان محصول بعد از آنرا بالا می برد.

توصیه

از آن جایی که چرای مستقیم دام از شبدر، ایجاد نفخ می کند لذا باید ربع ساعت قبل، از گاه خشک تغذیه کرده و سپس شبدر برسیم را بخورند. چنانچه مرتع به صورت مخلوطی از شبدر و غلات کشت شده باشد، چرای مستقیم دام بی خطر خواهد بود.

- نحوه کشت شبدر برسیم بعد از شالی

در این روش بعد از برداشت شالی، بذر شبدر برسیم را روی زمینی که هنوز گلش آن باقی مانده است، می باشند. سپس گوسفندها را روی مزرعه برای چرا، رهامی کنند. چون زمین مرطوب است بذور بزرودی سبز می شوند در این روش، زمین را بادیسک شخم نمی زنند. اراضی شالیزارها چون دارای خاک سنگین و سفنی است لازم است در صورت بارندگی کم، آبیاری شوند.

- نحوه کشت شبدر برسیم بعد از پنبه

در نقاط شمالی ایران پس از ته نشین شدن آب در آخرین آبیاری، بذور شبدر برسیم را روی زمین می باشند، بعد از چند روز، بذور سبز می شوند. در این روش بهتر است از وسیله ای برای خراش دادن خاک برای استقرار بذور و مخلوط شدن آن با خاک استفاده کرد.

